

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

30. An Pontifex possit dispensare, ut aliquis ante Communionem non confiteatur, dummodo eliciat actum contritionis de peccatis mortalibus commissis? Et docetur, an praeceptum de prae-mittenda ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

nient. & remiss. quatenus præcipiendo confessionem annuam præcipit indiretè dolorem necessarium, & confessionem cogitationum interdictum.

14. Secundum est, cap. dolentes, de celebr. Missar. & Clement. x. eodem titulo, vbi præcipitur Clericis recitatio Officij attentæ, & deuota.

15. Tertium est, cap. commissæ, §. ceterum, de election. in 6. vbi punitur, qui recipit beneficium Parochiale, absque intentione suscipiendi debitum Ordinem intra annuæ, nisi mutuante voluntate ordinetur.

16. Quartum est, Clem. i. §. verum, de heret. vbi Inquisitores, qui ex odio, vel intentione turpis lucti, omittunt contra iustitiam, & conscientiam, procedere contra aliquem in causâ fidei, excommunicantur.

17. Quintum est, Clem. x. de statu Monach. §. Quia verò nonnulli; vbi Monachus Benedictinus, sine licentia se conferens ad curiam Principis, animo accusandi Prælatum, excommunicatur, & non sine tali intentione.

18. Sextum est, cap. 7. §. 8. & 17. dist. 30. vbi excommunicatur, qui ex contemptu, vel interna superstitio, ieiunium Ecclesiasticum non seruauerit, aut die Dominica ieiunauerit, & non alias: cum tamen contemptus exterior actus sit. Et eodem modo solent iura Canonica excommunicare facientes hoc, vel illud scienter, vel ausu temerario, & cum alijs similibus particulis, significantibus modos merè internos actuum exteriorum, qui nec sunt per se connexi cum illis, nec per illos manifestantur; & nihilominus censura incurritur cum illo modo, & non sine illo, vt est communis doctrina: ergo.

19. Vltimò probari potest hæc sententia, quia Pontifex præcipere potest Sacerdoti, non solum, vt faciat Sacrificium, sed etiam, vt illud applicet pro tali defuncto, quæ tamen applicatio interna non est necessaria ad esse morale dicti actus externi, nempe Sacrificij: ergo.

20. Imò plus aliqui addunt, posse videlicet Pontificem obligare ad omnes omnino actus internos. Videtur hæc potestas à Christo concessa Ecclesie illis verbis, Matthæi 18. Quæcumque alligaueritis super terram, erunt ligata & in celo; quæ cum amplissima sint, & absque vlla restrictione, extendi etiam debent ad actus internos: quia cum sint favorabilia, debent ample explicari iuxta regulam 15. iuris, Odiâ restringi, fauores conuenit ampliare. Et expediens fuit, vt hæc potestas communicaretur Vicario Christi, tum ad maiorem directionem fidelium, in ordine ad æternam salutem consequendam: tum ad maiorem obseruantiam legis diuinæ, quæ per actus internos efficacius vrgetur, ac promouetur: sicut ob eandem causam expediens fuit, vt illi communicaretur potestas, interna vota fidelium irritandi. Et ideo hanc sententiam tenet glossa.

21. Quid ego sentiam, dicam breuiter. Prima sententia negatiua superius posita, est satis probabilis. Secunda affirmatiua, est probabilior, & secundum ipsam dicendum Pontificem potuisse, & posse punire censuris annuam confessionem facilem, ex defectu doloris; vnde si Pontifex ferret excommunicationem contra eos, qui in Paschate non confitentur, vt nequeant sacramentaliter validè absolui, quantumvis hoc fiat defectu solius doloris interni, incurrent in censuram: quia ipsi verè omittunt aliquem actum externum à Papa validè sub ea pœna præceptum. Primo, quia omittunt ipsam susceptionem Sacramenti. Secundo, quia vel

non confitentur integrè, si non dicant se confiteri sine sufficiente dolore: nam in hoc grauius peccant. Vel si hunc defectum etiam fateantur, tunc manifestè omittunt facere talem etiam externam confessionem, quæ ad absolutionem sufficiat, cum tamen iuste sub ea pœna præceptum sit, & integrè confiteri, & tali modo, vt confessio possit iudicari idonea ad absolutionem impendendam. Et ita præter citatos Doctores tenet Præpositus in 3. part. quest. 3. de Confess. dub. 9. num. 55. & Amicus in cursu Theolog. tom. 8. disp. 18. scilicet. 8. per totam.

RESOL. XXX.

An Pontifex possit dispensare, vt aliquis ante communionem non confiteatur, dummodo eliciat actum contritionis de peccatis mortalibus commissis.

Et docetur, an præceptum de præmittenda confessione ante Eucharistiam sit à Christo Domino institutum, vel sit diuinum positum, aut Ecclesiasticum. Ex part. 8. tr. 1. Resol. 51.

§. 1. Videtur affirmatiuè respondendum, quia præceptum de præmittenda confessione ante sumptionem Eucharistiæ, non est diuinum naturale ortum ex natura ipsa Eucharistiæ, & confessionis sacramentalis, quam habent ex institutione diuina, absque alia superaddita infirmatione diuina, quia Christus potuit vtrumque dictum Sacramentum, substantiâ vtriusque integrè permanente, instituire absque obligatione confitendi ante sumptionem Eucharistiæ.

2. Neque est diuinum positum, sed Ecclesiasticum, & ita tenet Palat. in 4. dist. 9. quest. 10. Medina Cod. de confess. quest. 17. Armilla verb. Communio, & Nauatrus in mit. de Penit. dist. 5. in 3. part. glossen. 31. & 32. docent dictum præceptum esse tantum Ecclesiasticum. Primo, quia præceptum hoc continetur in illis verbis: Probet autem se ipsum homo. Hæc autem verba sunt Pauli, non Domini. Secundo, quia Tridentinum cap. 7. præceptum hoc appellat Pauli, non Domini, quia post mentionem Apostoli, ait; quare reuocandum est in memoriam eius præceptum. Vbi relatum, eius, ad Apostolum, non ad Dominum refertur, tum quia, quamvis antea facta fuerit mentio Apostoli & Domini, tamen in verbis proprijs ipsius Tridentini non fuit facta mentio Domini, sed Apostoli; Domini autem tantum facta fuit mentio in verbis Pauli relatis à Tridentino, nempe: Non diiudicans corpus Domini, imò relatis ante mentionem Apostoli: tum etiam, quia postquam Tridentinum dixit: Reuocandum est in memoriam eius præceptum; illud statim, & immediatè assignat, referens verba illa Pauli: Probet se ipsum homo, in quibus præceptum continetur; ait enim Tridentinum: Quare reuocandum est in memoriam eius præceptum, Probet se ipsum homo.

3. Sed contrariam sententiam docet Sotus in 4. dist. 12. quest. 2. art. 4. Cæsus relect. de Penitent. part. 5. Valentia tom. 4. disputat. 6. quest. 8. punct. 3. Vaquez in 3. part. tom. 3. disputat. 207. cap. 4. Suarez tom. 3. quest. 80. artic. 5. disputat. 66. scilicet. 3. & alij asserentes hoc præceptum esse à Christo Domino institutum, & Apostolis, ad per eos Ecclesie traditum. Probat, conclusio ex Paulo 1. ad Corimb. 11. vbi addens: Probet autem se ipsum homo, quod Tridentinum intelligit de confessionis præcepto,

Sup. verba hic citata ab hinc vique ad §. ult. huius Resol. exclusiue pro diff. huius præcepti in to. 1. tr. 3. Resol. 140. §. His suppositis, & in principio Resol. 141. & in Resol. 144. à §. Norandū est, vique in finem, & cursum in alijs eorum annotationum.

Quoad hoc lege supra §. Inferur. huius Resol. & alios §§. eius annot.

præcepto, præmisit: *Ego enim accipi à Domino quod & tradidi vobis.* Ergo sentit esse præceptum Dei, & non suum. *Secundo* probatur ex traditione Ecclesiæ, quæ ita hoc semper intellexit, & confertur, quod conforme est regulæ traditæ ab Augustino, *lib. 4. de Baptismo, contra Donatistas, c. 24. in principio.* Cuius verba sunt: quod uniuersa tenet Ecclesiæ, neque à Conciliis institutum est, sed semper retentum, non nisi autoritate Apostolica traditum rectissime credimus. Vbi per illa verba traditum Apostolica autoritate, idem intelligit quod institutum iure diuino, vt patet ex precedentibus illis verbis: *Eis quisquam in hac re auctoritatem diuinam querat;* Præceptum autem de præmienda confessione ante Eucharistiã huiusmodi est, *Tertio* probatur ex Patribus ita intelligentibus prædictum locum Pauli, vt ex Cypriano *lib. 1. Epistolatum, epistol. 3.* & Augustino *in Psal. 118.* Chrystostomus *lib. 1. in Genesim.* Quarto probatur, quia ratio ipsa docet, ad necessariam preparationem, vt Sacramentum ita excellens sumatur, necessarium esse eum modum, qui ad gratiæ dignitatem adquirendam sit omnium certissimus; hic autem modus est Confessio sacramentalis simul cum dolore, vt si forte dolor de se solus non sufficiat ad gratiam obtinendam, cum Sacramento sufficiens sit, quod verò licet homo certus esset ex reuelatione le esse in gratia, deberet post mortale commissum confiteri. Probatur, quia non solum debet confiteri, vt sit in gratia, sed etiam vt sit in gratia conuenienter modo Ecclesiæ: Nam sicut ad ingressum Collegij non satis est, aliquem esse dignum, nisi probetur talis dignitas per ministros ipsius Collegij, ita etiam nullus est admittendus ad hanc sacramentalem, nisi dignum eum esse constet per ministros Ecclesiæ, qui sunt Confessarij: qui quidem nisi præmissa confessione penitentis, nequeunt eius dignitatem agnoscere.

4. Dicendum est igitur, quòd Ecclesiã non constituit hoc præceptum post tempora Apostolorum, vt patet ex Trident. *cap. 7.* citato, docente, Ecclesiasticam consuetudinem declarare probationem, de qua Apostolus, esse, vt conscius peccati mortalis confessionem præmittat. *Secundo*, docente reuocandum in memoriã præceptum ipsius, scilicet Pauli; igitur Ecclesiã illud non constituit post tempora Apostolorum.

5. Dices esse ipsius Apostoli. Respondeo, non dici illius, vt condentis legem, sed vt promulgantis, quòd ostendi potest. *Primo*, non est verisimile, quòd Apostolus voluisset Corinthiis parum spiritualibus tantum onus imponere, si non fuisset à Deo impositum. *Secundo*, Apostolus nunquam inueniat se illam legem condere, cum tamen communiter id indicet, quando legem condit. *Tertio*, quæ de Eucharistia tradit *cap. 11.* citato, accipit à Domino, vt docet Leo *eodem cap.* non potest autem solide dici accepisse alia, non verò istud.

6. Dices: Ecclesiã videtur in hoc præcepto dispensare, quandoquidem in quibusdam casibus liceat ei, qui sibi est conscius mortalis peccati, communicare sine præuia confessione, negando assumptum, & dico, quòd liceat in quibusdam casibus communicare sine præuia confessione, non pronuntiare ex dispensatione Ecclesiæ; sed solum ex declaratione, quòd ius diuinum in iis casibus non obliget: potest verò Ecclesiã declarare illud in certis casibus non obligare, sicut in quibusdam aliis marertis declarat, vt quòd Episcopi in quibusdam casibus non teneantur in suis Episcopatibus reside-re. Igitur his stantibus, videtur non posse Pontificem dispensare, vt absolute aliquis in particulari,

sumat Eucharistiã cum solo actu contritionis, sine præuia confessione mortalium.

RESOL. XXXI.

An Pontifex possit referuare peccata venialia. Ex quo etiam inferitur, an Superior possit referuare excommunicationem minorem. Et deciditur ceteros Superiores, & alios Prælatos inferiores Papã non posse sibi referuare peccata venialia, Ex part. 8. tr. 1. Res. 2.

Quoad primam difficultatem huius tituli infra in Res. 35. §. 1. sursum in fine, & §. sed hæc, & in Res. 39. §. Nec obstat ratio.

§. 1. Negatiue respondent, quoad primum, Doctores, qui asserunt omnem Sacerdotem per se, & non ab Ecclesiã habere iurisdictionem super hæc peccata. Negat etiam Bordon. *tom. 1. var. resol. 37. quest. 6. & 7.* qui alioqui volebat, nec de iure diuino, neque Ecclesiastico, simplices Sacerdotes habere facultatem ab iis peccatis absoluendi. Quia simpliciter non possunt fideles obligari ad talia peccata confitenda.

2. Hanc etiam sententiam tenent Vasquez in 3. part. *tom. 4. disput. 91. art. 2. dub. 2.* & Reginaldus *lib. 1. n. 126.* & alij, asserentes, peccata venialia non esse materiam aptam referuationis, ac proinde non posse referuari. Deinde Vasquez putat Sacerdotem quemlibet in ipsa ordinatione accipere potestatem, vt cuius possit absque vlla alia potestate illicet absolueret à venialibus, vt proinde ea non possint à Superiore referuari, cum Ordinis potestas ab eo non pendeat. Quinimò addit, etiam si concedatur præter potestatem Ordinis, necessariam etiam esse potestatem iurisdictionis; adhuc tamen dicendum esse, quòd venialia non possint referuari, quia vt inquit ipse, non quilibet negatio iurisdictionis dicenda est referuatio, sed ea tantum, per quam superior sibi referuat iudicium de aliquo peccato, vt vi illius teneatur penitens coram referuante comparere. Atqui Superior non potest ita referuare sibi iudicium de venialibus, vt pro eorum absolutione teneatur penitens coram illo comparere, cum ad eorum confessionem non possit obligari; ergo non potest illa referuare.

3. Sed contrariam sententiam, in rigore loquendo, tenet Auerfa, & merito, de *sacram. penit. quest. 17. sect. 2.* cui ego adhaereo, addo Card. de Lugo de *penitent. disput. 20. sect. 2. numer. 12.* & Coninck de *sacram. disput. 8. dub. 11. n. 80.* Mazuchellum de *cas. res. disp. 1. quest. 1. diff. 8. num. 20.* Hurtadum de *sacram. disput. 1. de penitent. difficult. 4.* non quasi possent cogi fideles ad ea confitenda, sed quia non possent de iis confiteri, & directe absolui, nisi de licentia eiusdem Pontificis. Dico igitur posse à Summo Pontifice peccata venialia referuari, ita vt referuatio hæc non iam inducat obligationem absolutam illa confitendi, sed tantum conditionatam, & suppositionis: quòd nimirum quoties illa voluerit confiteri, ea confiteatur Sacerdoti ad id approbato. Et ratio est, quia ad sacramentalem absolutionem etiam à venialibus, requiritur iurisdictionis, quam esse delegatam, & ab Ecclesiã concessam sustineo cum Suarez de *penitent. disp. 26. sect. 5. num. 9.* Coninck *disp. 8. dub. 2. n. 16.* Ergo eam potest pro libito vel concedere, vel negare, vel etiam limitare, prout voluerit; nulla enim afferri potest ratio, quare hoc non possit fieri cum iurisdictionis huiusce collatio tota pendeat à voluntate concedentis. Sic possit Superior referuare excommunicationem minorem, quæ

IN ANNE
OMNIA
IO. ILLIV V
E III